

## РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Стопански факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“

Ha

дисертационния труд на Елени Йоанис Колеца

на тема „Приемане на международните стандарти за финансова отчетност в ЕС. Ефектът на доходността на банката. Пример на гръцките банки в България“/“International Financial Reporting Standards and the effect of Banks profitability. A case study of Greek Banks in Bulgaria”

Рецензияният труд се състои от увод, четири глави и заключение. Към дисертацията са приложени списък на таблиците /35 на брой/, графиките /29/, както и 5 отделни приложения. Списъкът на използваната литература включва 205 заглавия на английски език, включително 5 интернет източника. Общият обем на дисертационния труд е 184 страници.

Първа глава на рецензията дисертационен труд „Състояние на гръцката банкова система“ включва 21 подзаглавия, свързани с историческото развитие на гръцката банкова система, регулирането на банковия сектор, теоретичните основи на банковата регулация, ефективността на банковия надзор, структурата на банковата система, включително централната банка, търговските банки, кооперативните банки, персонал на

банките, клонова мрежа, кредити, структура на активите и пасивите, дейност на банките в Югоизточна Европа и рентабилност на банковите операции.

Глава втора е озаглавена „Банкова ефективност“. В тази глава е разгледана широка гама от въпроси като- въведение в проблемите на ефективността и исторически преглед на проблема, видове ефективност- ефективност от гледна точка на разходите, ефективност на възвращаемостта, фактори, въздействащи върху ефективността- ендеогенни, екзогенни, оценяване и измерване на ефективността- стохастична граница, обгръщащ анализ (Data Envelopment Analysis), диаграматичен подход, подход на постоянната доходност от мащаба, ориентационен модел, модели без разпределение на вероятностите, различни измерители на рентабилността, преимущества и недостатъци на отделните методи, преглед на различните съотношения, отразяващи рентабилността- съотношение на ефективност, рентабилност на собствения капитал и рентабилност на активите, нетна печалба, както и различните оперативни съотношения- ликвидност, платежеспособност, ефективност на отдерните активи, ефективност на капитализацията, както и цялостен преглед на ефективността на гръцката банкова система.

Глава трета е посветана на комплексния анализ на международните стандарти в областта на финансовите отчети. В тази глава се разглежда необходимостта, историята и същността на МСОФО. Отделено е внимание в частност на основните принципи на Международните финансови стандарти и техните различия с националните, въвеждането на тези стандарти в ЕС и светонтата икономика като цяло, отражението на Международните финансови стандарти върху банковата система. Разглежда се също така въздействието на МФС стандарти върху качеството на информацията,

отражението върху резултатите от дейността на банките, анализ на понятието «справедлива стойност» е неговото отражение върху банковия сектор, Напревен е преглед на връзката между МФС и измерването, представянето и разкриването на информация, свързана с финансовите инструменти. Отделено е и внимание на последните модификации на МФС.

Глава четвърта отразява отчитането на основните бележки, свързани с необходимостта от качествено измерване на ефективността на гръцките банки на примера на банките в България. Главата съдържа анализ на основните финансови съотношения, включително доходност на активите, доходност на собствения капитал, нетна печалба, обръщаемост на активите и др.

Втората част на четвърта глава е посветена статистическия анализ на банковата ефективност след въвеждането на международните финансови стандарти. Анализът включва формулирането на изследователската хипотеза, анализ на данните, дескриптивен анализ и иконометричен анализ.

Резултатите от изследването са сумирани в изводната част.

На първо място дисертантката илюстрира, че разглежданите банкови институции реализират по-добра ефективност след 2005 г., т.е. след приемането и прилагането на Международните финансови стандарти. В частност средната ефективност за периода 2005-2008 нараства с 0,26%, рентабилността на активите с 3,69%, доходността на акционерния капитал с 0,07%, нарастват и другите показатели. Представено е и нарастването на ефективността при отделните банки.

На второ място, регресионният анализ показва, че банковата ефективност с влияе особено силно от следните фактори- операционна

ефективност, управление на активите и размера на банковата институция. В частност, регресионният анали показва особени силно въздействие на операционната ефективност върху доходността на активите.

В рецензираното изследване са формулирани три алтернативни хипотези:

- Хипотеза 1: Съществува положителна връзка между размера на банката и нейната рентабилност.
- Хипотеза 2: Съществува положителна връзка между управлението на активите и рентабилността на банката.
- Хипотеза 3: Съществува отрицателна връзка между оперативната ефективност и рентабилността на банката.

Резултатите от цялостното проучване позволяват на авторката да направи следните окончателни заключения:

- Хипотеза 1: Съществува положителна връзка между размера на банката и нейната рентабилност. Възприето е само от банка Емпорики.
- Хипотеза 2: Съществува положителна връзка между управлението на активите и рентабилността на банката. Това е изцяло възприето само за ОББ и частично възприето от Алфабанк и банка Емпорики.
- Съществува отрицателна връзка между оперативната ефективност и рентабилността на банките. Възприето е от банка Пирея и Пощенска банка.

Като цяло извършеният анализ е убедителен и консистентен и на високо теоретично равнище. Дисертантката е отчела направените при обсъждането препоръки.

Основна слабост на изследването е подбраният период, който не позволява да се направят изводи за следкризисното развитие на гръцките банки в България.

Казаното ми позволява да направя извода, че представената от Елени Колеца дисертация в своята цялост, отговаря на всички критерии и изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, поради което убедително препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на кандидатката образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 3.8 Икономика.

15.10.2019

Проф. Г. Т. Ганчев